

بنام خدا

راهنمای واحد درسی: اصول و فنون مشاوره در مامایی ۲
در نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۴-۵

مدرس / مدرسین: دکتر خدیجه حاجی زاده- دکتر سولماز قنبری همایی

پیش نیاز یا واحد همزمان: اصول و فنون مشاوره ۱

تعداد واحد: ۱/۵ نوع واحد: نظری مقطع: کارشناسی ارشد مشاوره در مامایی

تعداد جلسات: ۱۲ جلسه

تاریخ شروع و پایان جلسات: ۲ اسفند تا ۳۰ خرداد ۱۴۰۵

زمان برگزاری جلسات در هفته: روزهای سه شنبه

مکان برگزاری جلسات حضوری: دانشکده پرستاری و مامایی / سالن کنفرانس بیمارستان طالقانی

هدف کلی و معرفی واحد درس

هدف کلی این درس، توانمندسازی دانشجویان در به‌کارگیری مهارت‌های پیشرفته مشاوره‌ای در مواجهه با موقعیت‌های بحرانی و چالش‌های روان‌شناختی مرتبط با سلامت باروری و زنان است؛ به‌گونه‌ای که بتوانند در شرایطی مانند فقدان، سوگ، تروما، بحران‌های فردی و خانوادگی، نوجوانی، بارداری، پس از زایمان، شیردهی و منوپوز با رویکردی علمی، اخلاق‌مدار و مبتنی بر شواهد، مداخلات مؤثر ارائه دهند. این درس با تأکید بر ارتقای مهارت‌های عملی در مشاوره سوگ، مداخله در بحران، حل مسئله و به‌کارگیری تکنیک‌های تغییر رفتار، هیجان و شناخت، دانشجویان را برای ایفای نقش حرفه‌ای در نظام سلامت آماده می‌سازد.

درس «اصول و فنون مشاوره ۲» ادامه مباحث پایه‌ای مشاوره بوده و با تمرکز بر مداخلات تخصصی در موقعیت‌های پیچیده روانی - اجتماعی مرتبط با مامایی ارائه می‌شود. این واحد به بررسی مفاهیم و مهارت‌های کاربردی در حوزه‌های ذیل می‌پردازد: مشاوره در فقدان و سوگ (از جمله مرگ جنین، سقط، نازایی، فقدان نوزاد)، مداخله در بحران‌های فردی و خانوادگی، اصول مشاوره در تروما و آسیب‌های روانی، آموزش و تمرین مهارت حل مسئله در مراجعان، تکنیک‌های تغییر رفتار بر اساس اصول رفتارگرایی، تکنیک‌های تنظیم هیجان تکنیک‌های اصلاح شناخت و بازسازی شناختی مبتنی بر چارچوب‌های درمانی شناختی - رفتار، تمرین مشاوره در حضور همسر. در این درس، تأکید ویژه‌ای بر تمرین عملی، ایفای نقش (Role Play)، تحلیل مورد (Case Analysis) و کاربست مهارت‌ها در سناریوهای بالینی مرتبط با مراقبت‌های مامایی وجود دارد. دانشجویان در پایان این واحد قادر خواهند بود در مواجهه با زنان و خانواده‌هایی که درگیر بحران‌های مرتبط با بارداری، زایمان، ناباروری یا خشونت و اختلالات یائسگی و مشکلات شیردهی و نوجوانی هستند، مداخلات مشاوره‌ای ساختاریافته، همدلانه و حرفه‌ای ارائه دهند.

اهداف آموزشی واحد درسی

اهداف دانشی

مفاهیم نظری فقدان، سوگ، سوگ پیچیده، تروما و بحران را تعریف و تبیین کند.

مراحل و واکنش‌های طبیعی و غیرطبیعی سوگ را از یکدیگر تمایز دهد.

اصول مداخله در بحران و ویژگی‌های آن در حوزه سلامت باروری را شرح دهد.

چارچوب نظری مهارت حل مسئله در مشاوره را توضیح دهد.

مبانی نظری تکنیک‌های تغییر رفتار را بر اساس اصول رفتارگرایی بیان کند.

مفاهیم اساسی رویکرد شناختی - رفتاری (CBT) را تبیین نماید.

شاخص‌های هشدار در تروما و بحران (مانند افکار خودآسیب‌رسان یا افسردگی شدید) را شناسایی کند.

مشاوره مامایی به صورت گروهی دوره‌های مختلف زندگی زنان را شرح دهد مانند: نوجوانی، بارداری و شیردهی و منوپوز

مشاوره مامایی به صورت گروهی دوره‌های مختلف زندگی زنان را شرح دهد مانند: فرزندآوری و بارداری‌های پرخطر

با رویکردهای مشاوره گروهی در خدمات مامایی آشنا باشد.

مزایا و معایب روش‌های مشاوره گروهی را شرح دهد.

اهداف مهارتی

در مواجهه با مراجع سوگوار، مهارت‌های گوش دادن فعال، همدلی و بازتاب احساس را به کار گیرد.

جلسه مداخله در بحران را به صورت ساختاریافته اجرا نماید.

فرآیند حل مسئله را به مراجع آموزش داده و او را در طی مراحل آن هدایت کند.

تکنیک‌های تغییر رفتار (مانند تقویت مثبت، قرارداد رفتاری و شکل‌دهی رفتار) را در سناریوهای بالینی به کار ببرد.

خطاهای شناختی مراجع را شناسایی و با استفاده از بازسازی شناختی اصلاح کند.

تکنیک‌های تنظیم هیجان (مانند تن‌آرامی و نام‌گذاری هیجان) را آموزش دهد.

موارد نیازمند ارجاع به متخصص سلامت روان را تشخیص دهد.

مشاوره مامایی گروهی را به صورت ایفای نقش تمرین نماید.

اهداف نگرشی

نگرش همدلانه، غیرقضاوتی و حمایتگرانه نسبت به زنان درگیر فقدان، تروما و بحران و ... نشان دهد.

به اهمیت رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای و رازداری در مشاوره پایبند باشد.

مسئولیت‌پذیری حرفه‌ای در موقعیت‌های بحرانی از خود نشان دهد.

اهمیت مداخلات مبتنی بر شواهد در مشاوره مامایی را درک و تقویت کند.

اهمیت مشاوره گروهی را درک و تقویت نماید.

شیوه ارائه آموزش

-سخنرانی -بحث گروهی -مباحثه -یادگیری مبتنی بر حل مسئله -نقش بازی (Role Playing) -کلاس وارونه

شیوه ارزیابی دانشجو

شیوه ارزشیابی: حضور فعال در کلاس (۱۰٪)، تکالیف محوله در طول جلسات کلاسی (۴۰٪)، ارزشیابی پایان ترم (۵۰٪)

حداقل نمره قبولی برای این درس: طبق آئین نامه های آموزشی مصوب

تعداد ساعات مجاز غیبت برای این واحد درسی: طبق آئین نامه های آموزشی مصوب

منابع آموزشی

Markman Cognitive Psychology, Wiley, Last edition.

Sears R, Rudisill J, Mason C. Consultation Skills for Mental Health Professional, Wiley, Last edition.

شفیع آبادی ش. پویایی گروه و مشاوره گروهی، آخرین چاپ

شفیع آبادی ش. اصول و فنون مشاوره، آخرین چاپ

براون گرفت. درسنامه مامائی میلز، آخرین چاپ

رولومی، هنر مشاوره

منابع آموزشی برای مطالعه بیشتر

تبریزی م. مشاوره خانواده، آخرین چاپ

فرصت های یادگیری

شرکت در کارگاه های برگزار شده توسط گروه روانشناسی دانشگاه تبریز

اطلاعات تماس

مدرس / مدرسین دوره (تلفن ، ایمیل و ...):

دکتر خدیجه حاجی زاده

تلفن: ۰۹۱۴۴۶۲۰۸۴۶

دکتر سولماز قنبری همائی (مسئول درس)

ایمیل: homayisolmaz@gmail.com

تلفن: ۰۹۱۴۱۰۹۶۸۰۰

کارشناس آموزشی (تلفن ، ایمیل و ...):

آقای قربانی

تلفن: ۰۴۱۳۴۷۵۳۹۰۶

امضای مسئول درس:

امضای مدیر گروه:

امضای مسئول دفتر توسعه:

با احترام
دکتر سولماز قنبری همائی